

80. Behandling av statens regionutvecklingsmedel och EU:s strukturfondsmedel i landskapsförbundets bokföring

1 Begäran om utlåtande

1.1 Frågor

Landskapsförbundet A har bett kommunsektionen ge ett utlåtande om behandlingen av statliga regionutvecklingsmedel och EU-strukturfondsmedel i förbundets bokföring. Den sökande ber om utlåtande i följande frågor:

1. Hör funktionen som regionutvecklingsmyndighet till förbundets ordinarie verksamhet?
2. Ska de redovisningspliktiga strukturfondsmedel och andra medel som betalats på förbundets konto och motsvarande kapital bokföringsmässigt behandlas som förvaltade medel och förvaltad kapital eller är det fråga om till den ordinarie verksamheten hörande poster som till sin natur är förskott och intäktsförs enligt de understöd förbundet betalat ut?
3. Om dessa medel används som tillfällig finansiering av projekt som förbundet själv genomför, bör förbundet då behandla transaktionen som skuld och fordran bland förvaltad kapital? Om förbundet gör så här, hur bör detta tas upp i förbundets externa balansräkning?
4. Om det är fråga om ett bokföringsmässigt lån av penningmedel, blir förbundet då tvunget att ta ställning till betalning av en eventuell ränta på den lånade delen? Ska förbundet ta upp en sådan ränta som räntekostnad i den externa resultaträkningen?
5. Banken betalar ränta på de medel som finns på konto. Räntebeloppet kan vara betydande, cirka 150 000 euro/år. Ska förbundet ta upp räntan i resultaträkningen som en ränteinkomst, som i bokslutet överförs till förvaltad kapital på samma sätt som fondering, eller ska räntan i bokföringen behandlas direkt som en ökning av förvaltade medel och förvaltad kapital utanför resultaträkningen?

1.2 Motiveringar i begäran om utlåtande

Landskapsförbunden verkar som sådana regionutvecklingsmyndigheter som avses i regionutvecklingslagen (602/2002). Medel från den nationella medfinansieringen ur offentliga medel och från medfinansieringen ur EU:s strukturfonder för projekt som godkänts att genomföras inom regionen betalas till förbunden. Förbunden ansvarar inför inrikesministeriet för användningen av dessa medel.

Den sökande har i sin bokföring behandlat regionutvecklingsmedlen i gruppen uppdrag, som har ett eget penningkonto bland förvaltade medel och det redovisningspliktiga beloppet bland förvaltad kapital. Volymen uppdrag som väntar på redovisning och beloppet för de motsvarande medlen är betydande i förhållande till den övriga verksamheten, för närvarande t.ex. ungefär 7 000 000 euro.

Tidigare betalades penningmedlen in på ett statligt postgirokonto som öppnats uttryckligen för detta ändamål, men numera finns de på ett bankkonto som förbundet själv har öppnat. I fråga om behandling av kontomedel finns det en gällande detaljsföreskrift av inrikesministeriet som främst går ut på att en eventuell influten ränta på ett bankkonto bör användas för samma ändamål som de ursprungliga medlen har beviljats för (projektfinansiering). Den får inte användas för finansiering av förbundets övriga verksamhet.

Mellan- och slutredovisningar görs i sinom tid över de projekt som godkänts för finansiering. De utgör grunden för betalningen till projektgenomförarna från den nationella medfinansieringen ur offentliga medel och medfinansieringen ur EU:s strukturfonder, som tas ur de ovan nämnda medlen.

Landskapsförbundet genomför också själv vissa projekt för vilka det är berättigat att få finansiering för att täcka kostnader på samma grunder som utomstående utförare. Eftersom genomförandet av projekten binder medel redan före det egentliga redovisningsskedet, har förbundet använt medel på kontot som förskott mot en senare redovisning.

2 Motiveringar till utåtandet

2.1 Lagstiftning om regional utveckling och strukturfonden

Enligt 1 kap. 2 § 1 mom. i lagen om ändring av regionutvecklingslagen 1402/2006 reglerar *strukturfondslagen* (1401/2006) genomförandet av program som medfinansieras från Europeiska gemenskapens strukturfonder och förvaltningen av finansieringen från strukturfonderna och av motsvarande nationella medfinansiering ur offentliga medel. Strukturfondslagen tillämpas på de planer och program som medfinansieras från Europeiska gemenskapens strukturfonder, på utarbetandet och genomförandet av dessa planer och program samt på förvaltning, tillsyn och inspektion när det gäller finansieringen från strukturfonderna och motsvarande nationella medfinansiering ur offentliga medel (1 kap. 1 § i strukturfondslagen).

Landskapsförbundens uppgifter regleras i regionutvecklingslagen (602/2002) och *strukturfondslagen* (1401/2006). Ett landskapsförbund verkar bland annat som förmedlande organ (3 kap. 9 § i strukturfondslagen) och under ansvar av en förvaltningsmyndighet eller en attesterande myndighet (nedan uppdragsgivare) eller utför uppgifter för en sådan myndighets räkning gentemot stödmottagare som genomför insatser (1 kap. 2 § i strukturfondslagen) på det sätt som närmare föreskrivs i strukturfondslagen (5 kap.). Det är det förmedlande organets uppgift att under tjänsteansvar bereda beslut om finansiering av insatserna, bevilja medfinansiering från strukturfonden och motsvarande nationella medfinansiering ur offentliga medel eller enbart medfinansiering från strukturfonden, om den nationella medfinansieringen ur offentliga medel kommer från andra anslag än anslag i statsbudgeten, svara för uppföljningen och tillsynen av insatserna och för återkrav av medel samt rapportera om användningen av medlen (5 kap. 44 § i strukturfondslagen). Landskapsförbundet kan också fungera som förvaltningsmyndighet vid förvaltningen av strukturfondsprogram (4 kap. 27 mom. i strukturfondslagen), bland annat i samband med operativa program inom målet Europeiskt territoriellt samarbete. Förvaltningsmyndigheten har ansvaret för att det operativa programmet förvaltas och genomförs i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning och fullgör de uppgifter som enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning hör till den. Dessutom fullgör förvaltningsmyndigheten de nationella uppgifterna avseende det strukturfondsprogram som den förvaltar. (4 kap. 28 § i strukturfondslagen).

Inrikesministeriet fungerar som statsbidragsmyndighet enligt *statsbidragslagen* (688/2001) för sådana stöd enligt 4 kap. i regionutvecklingslagen som beviljas inom inrikesministeriets förvaltningsområde. Dessa är bland annat landskapsutvecklingspengar och olika stöd från EG-strukturfondsprogram som ingår i statsbudgeten. Landskapsförbundet beslutar om beviljande av sådant stöd från statsbudgeten som avses i regionutvecklingslagen och som riktas till regionen antingen som regionalt utvecklingsstöd eller infrastrukturellt investeringsstöd (23 § i regionutvecklingslagen). Ett landskapsförbund kan använda regionalt utvecklingsstöd också för utvecklingsprojekt som det självt genomför (23 § i regionutvecklingslagen).

I *statsrådets förordning om finansiering av regionutvecklingsåtgärder* finns bestämmelser om ansökan om samt beviljande och utbetalning av stöd (3 kap.).

2.2 Inrikesministeriets anvisningar

Inrikesministeriet meddelar villkor för användningen av utvecklingspengar som ska iakttas i samband med beslut om utbetalning av landskapsutvecklingspengar (bl.a. SM-2006-00584/Ha-62, 7.3.2006). Enligt 3 punkten i villkoren bör förbundet antingen ha ett sådant särskilt bokföringssystem eller en sådan tillräckligt standardiserad bokföring för alla transaktioner med anknytning till stödåtgärden som medger detaljerade och täckande sammanställningar av alla transaktioner som rör stödet. Bokföringsmaterialet ska bevaras enligt 10 § i bokföringslagen (1336/1997). Enligt 5 punkten i villkoren, som gäller penningmedel, ska de ränteinkomster av landskapsutvecklingspengar som landskapsförbundet eventuellt får, användas för samma ändamål som de egentliga medlen.

2.3 Bokföringslagen och bokföringsnämndens utlåtanden samt kommunsektionens allmänna anvisning om upprättande av balansräkning för kommuner och samkommuner

Kravet på riktiga och tillräckliga uppgifter i 3 kap. 2 mom. i *bokföringslagen* (1336/1997) förutsätter att den bokföringsskyldige bara tar upp sådana intäcks- och utgiftsposter som har anknytning till den egna inkomstbildningsprocessen i sin resultaträkning. I bokföringslagen finns inte någon särskild bestämmelse om behandlingen av klientmedel eller andra liknande medel i bokföringen.

Bokföringsnämnden har i sina utlåtanden 2002/1683 och 2003/1685 behandlat bokföring av medel som förmedlas och har ansett det rekommendabelt att klientmedel har egen bokföring eller att de avskiljs före bokslutet från förmedlarens bokföring. I avvikelse från de ovan nämnda utlåtandena bokförs de i enlighet med kommunsektionens allmänna an-

visning om upprättande av balansräkning förmedlade lån och andra motsvarande uppdrag i samband med vilka kommunen av uppdragsgivaren får betalningar att förmedla till en tredje part, som förvaltade medel och förvalt kapital i kommunens eller samkommunens balansräkning.

3 Ställningstagande av kommunsektionen

I kommuners och samkommuners balansräkning finns det egna grupper för medel som förmedlas: *Förvaltade medel och Förvalt kapital*. Det finns även framöver skäl att i första hand hålla medel som ska förmedlas separat på egna bankkonton och behandla dem i grupperna för uppdrag i landskapsförbundets bokföring. På det sättet kan dessa medel hållas åtskilda från förbundets egna medel och eget kapital, även om de ingår i förbundets bokföring och bokslut. Den ränta som banken betalar på medlen bokförs direkt som en ökning av de förvaltade medlen. Den betraktas inte som förbundets inkomst och behandlas eller tas inte heller upp som inkomst i resultaträkningen. Balansräkningen ger på så vis riktiga och tillräckliga uppgifter och håller isär uppdragen från förbundets egna medel och eget kapital.

Användningen av medel som tillfällig finansiering för projekt som förbundet administrerar är i princip inte en fråga som gäller tillämpningen av bokföringslagen. Om det är förenligt med lagstiftningen och uppdragsgivarens anvisningar att använda medel på något annat av förbundets penningkonto än ett specifikt konto för förvaltade medel, tas medlen upp i bokföringen på förbundets penningkonto med allmän täckning och det motsvarande kapitalet på kontot för förvalt kapital. Beloppet av de projektmedel som ännu inte förmedlats framgår också i detta fall av förvalt kapital. Också den ränta som ska betalas för sådant förvalt kapital som finns till förbundets förfogande på konton med allmän täckning (förbundets skuld) är beroende av de villkor som uppdragsgivaren ställer. Den ränta som förbundet betalar är en finansiell kostnad för förbundet och räntans belopp tas upp som en ökning av det förvaltade kapitalet. Att hålla isär medel på olika penningkonton bland förvaltade medel kan för klarhetens skull ändå anses motiverat och förenligt med god bokföringssed.

Medel som ska förmedlas överförs i regel som inkomster för egna, liksom för andra aktörers projekt, utgående från redovisningen i enlighet med lag och uppdragsgivarens anvisningar.

4 Utlåtande av kommunsektionen

Förmedlingen av medel från regionutvecklingsfonden och strukturfonden behandlas så att detta inte påverkar resultatet i den sökandes bokföring eller bokslut.

I regel tas strukturfondsmedel samt andra specifika regionutvecklingsmedel som ska förmedlas upp i förbundets balansräkning under aktiva i gruppen Statens uppdrag bland *Förvaltade medel* och under passiva i gruppen *Statens uppdrag* bland *Förvalt kapital*. Likvida medel med specialtäckning som förmedlas inklusive ränta som betalas på dem hålls åtskilda på egna penningkonton.

Lån av medel som ska förmedlas och ränta som ska betalas för lånade medel avgörs utgående från lagstiftningen om användningen av fond- och regionutvecklingsmedel och uppdragsgivarens anvisningar. *Statens uppdrag* i gruppen *Förvalt kapital* i balansräkningen visar det totala beloppet av de statliga uppdragen inklusive förmedlingen av finansieringen från regionutvecklingsfonden och strukturfonden, som förbundet svarar för gentemot uppdragsgivaren. Räntan som betalas på de medel som eventuellt överförs till förbundets allmänna penningkonton tas upp i förbundet som finansieringskostnad och som en ökning av kapitalet för uppdraget i fråga.